C/2024/6816

29.11.2024

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din 21 octombrie 2024

privind politicile economice, bugetare, de ocupare a forței de muncă și structurale ale Spaniei

(C/2024/6816)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului ([1]), în special articolul 3 alineatul (3),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ([2]), în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

(1) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului ([3]), care a instituit Mecanismul de redresare și reziliență (denumit în continuare „mecanismul”), a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. Mecanismul oferă statelor membre sprijin financiar pentru implementarea reformelor și a investițiilor, dând astfel un impuls bugetar finanțat de Uniune. În concordanță cu prioritățile semestrului european pentru coordonarea politicilor economice, mecanismul ajută la realizarea redresării economice și sociale și la implementarea unor reforme și investiții sustenabile, în special reforme și investiții pentru a promova tranziția verde și tranziția digitală și pentru a face mai reziliente economiile statelor membre. De asemenea, mecanismul contribuie la consolidarea finanțelor publice și la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă pe termen mediu și lung, la îmbunătățirea coeziunii teritoriale în cadrul Uniunii și la sprijinirea continuării punerii în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale.

(2) Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului ([4]) (denumit în continuare „Regulamentul REPowerEU”), care a fost adoptat la 27 februarie 2023, vizează eliminarea treptată a dependenței Uniunii de importurile de combustibili fosili din Rusia. Aceasta va contribui la realizarea securității energetice și la diversificarea aprovizionării Uniunii cu energie, sporind, în același timp, gradul de utilizare a surselor regenerabile de energie și crescând capacitățile de stocare a energiei și eficiența energetică. Spania a adăugat un nou capitol privind REPowerEU în planul său național de redresare și reziliență pentru a finanța reforme și investiții esențiale care vor contribui la atingerea obiectivelor REPowerEU.

([1]) JO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) JO L 306, 23.11.2011, p. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([4]) Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013, (UE) 2021/1060 și (UE) 2021/1755 și a Directivei 2003/87/CE (JO L 63, 28.2.2023, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

(3) La 16 martie 2023, Comisia a publicat o comunicare intitulată „Competitivitatea pe termen lung a UE: perspectiva după 2030”, pentru a fundamenta deciziile în materie de politică și pentru a crea condițiile-cadru pentru stimularea creșterii. Comunicarea abordează competitivitatea din perspectiva a nouă factori determinanți care se susțin reciproc. Printre respectivii factori determinanți, accesul la capitalul privat, cercetarea și inovarea, educația și competențele, precum și o piață unică funcțională apar ca priorități de politică esențiale în materie de reforme și investiții în vederea abordării provocărilor actuale în materie de productivitate, precum și în vederea consolidării competitivității pe termen lung a Uniunii și a statelor sale membre. La 14 februarie 2024, Comisia a publicat o comunicare intitulată „Raportul anual pentru 2024 privind piața unică și competitivitatea”. Respectiva comunicare detaliază punctele forte și provocările în materie de competitivitate cu care se confruntă piața unică europeană, urmărind evoluțiile anuale în funcție de cei nouă factori determinanți ai competitivității care au fost identificați.

(4) La 21 noiembrie 2023, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii durabile pentru 2024, care marchează începutul semestrului european din 2024 pentru coordonarea politicilor economice. La 22 martie 2024, Consiliul European și-a declarat susținerea pentru prioritățile Analizei anuale a creșterii durabile pentru 2024, care sunt axate pe cele patru dimensiuni ale durabilității competitive. Totodată, la 21 noiembrie 2023, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ([5]), Raportul privind mecanismul de alertă 2024, în care a identificat Spania ca fiind unul dintre statele membre care pot fi afectate sau pot fi expuse riscului de a fi afectate de dezechilibre și pentru care va fi necesar un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat și un aviz privind proiectul de plan bugetar pentru 2024 al Spaniei. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro și o propunere de raport comun pentru 2024 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor pentru politicile de ocupare a forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale. Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ([6]) (denumită în continuare „Recomandarea pentru 2024 privind zona euro”) la 12 aprilie 2024 și Raportul comun privind ocuparea forței de muncă la 11 martie 2024.

(5) La 30 aprilie 2024 a intrat în vigoare noul cadru de guvernanță economică al Uniunii. Cadrul include noul Regulament (UE) 2024/1263 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală, Regulamentul (CE) nr. 1467/97 al Consiliului ([7]) privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii de deficit excesiv, astfel cum a fost modificat, și Directiva 2011/85/UE a Consiliului ([8]) privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre, astfel cum a fost modificată. Obiectivele noului cadru de guvernanță economică sunt promovarea unor finanțe publice solide și sustenabile, a unei creșteri durabile și favorabile incluziunii și a rezilienței prin intermediul reformelor și al investițiilor, precum și prevenirea deficitelor publice excesive. Noul cadru de guvernanță economică promovează, de asemenea, asumarea responsabilității la nivel național și pune un accent mai puternic pe obiectivele pe termen mediu, în combinație cu o aplicare a legii mai eficace și mai coerentă. Fiecare stat membru trebuie să prezinte Consiliului și Comisiei un plan bugetar-structural național pe termen mediu. Un plan bugetar-structural național pe termen mediu conține angajamentele unui stat membru în domeniile bugetului, reformelor și investițiilor și acoperă o perioadă de planificare de patru sau de cinci ani, în funcție de durata normală a legislaturii naționale. Traiectoria cheltuielilor nete ([9]) care este indicată în planurile bugetar-structurale naționale pe termen mediu trebuie să respecte cerințele prevăzute în Regulamentul (UE) 2024/1263, inclusiv cerințele referitoare la plasarea sau menținerea datoriei publice pe o traiectorie descendentă plauzibilă până la sfârșitul perioadei de ajustare sau la menținerea acesteia la niveluri prudente, sub 60 % din produsul intern brut (PIB), și la aducerea și/sau menținerea deficitului public sub valoarea de referință din tratat de 3 % din PIB pe termen mediu. În cazul în care un stat membru se angajează să realizeze un set relevant de reforme și investiții în conformitate cu criteriile stabilite în Regulamentul (UE) 2024/1263, perioada de ajustare poate fi prelungită cu cel mult trei ani. Pentru a sprijini elaborarea planurilor bugetar-structurale naționale pe termen mediu respective, la 21 iunie 2024, Comisia a publicat orientări cu privire la informațiile care trebuie să fie furnizate de statele membre în planurile lor bugetar-structurale naționale pe termen mediu și în rapoartele lor anuale privind progresele înregistrate. În conformitate cu articolele 5 și 36 din Regulamentul (UE) 2024/1263, Comisia le-a transmis statelor membre traiectoriile de referință și informații tehnice, după caz. Statele membre trebuie să prezinte planurile lor bugetar-structurale naționale pe termen mediu până la 20 septembrie 2024, cu excepția cazului în care statul membru în cauză și Comisia convin să prelungească termenul cu o perioadă de timp rezonabilă. În

([5]) Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([6]) Recomandarea Consiliului din 12 aprilie 2024 privind politica economică a zonei euro (JO C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([7]) Regulamentul (CE) nr. 1467/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii de deficit excesiv (JO L 209, 2.8.1997, p. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([8]) Directiva 2011/85/UE a Consiliului din 8 noiembrie 2011 privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre (JO L 306, 23.11.2011, p. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([9]) Cheltuielile nete astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 2 din Regulamentul (UE) 2024/1263: „cheltuieli nete” înseamnă cheltuielile publice, excluzând (i) cheltuielile cu dobânzile, (ii) măsurile discreționare privind veniturile, (iii) cheltuielile aferente programelor Uniunii care sunt acoperite integral de venituri din fondurile Uniunii, (iv) cheltuielile naționale cu cofinanțarea programelor finanțate de Uniune, (v) elementele ciclice ale cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj și (vi) măsurile cu caracter excepțional, precum și alte măsuri temporare.

conformitate cu cadrele lor juridice naționale, statele membre pot dezbate proiectele lor de planuri pe termen mediu cu parlamentele lor naționale, pot solicita instituțiilor fiscal-bugetare independente să emită un aviz și pot desfășura o consultare a partenerilor sociali și a altor părți interesate de la nivel național.

(6) În 2024, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să evolueze în paralel cu punerea în aplicare a mecanismului. Implementarea integrală a planurilor de redresare și reziliență rămâne esențială pentru îndeplinirea priorităților de politică din cadrul semestrului european, întrucât planurile respective contribuie la abordarea eficace a tuturor provocărilor identificate în recomandările relevante specifice fiecărei țări emise în ultimii ani sau la abordarea eficace a unui subset semnificativ al provocărilor respective. Recomandările specifice fiecărei țări pentru 2019, 2020, 2022 și 2023 rămân la fel de relevante pentru planurile de redresare și reziliență care au fost revizuite, actualizate sau modificate în conformitate cu articolele 14, 18 și 21 din Regulamentul (UE) 2021/241.

(7) La data de 30 aprilie 2021, Spania a transmis Comisiei planul său național de redresare și reziliență, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241. În temeiul articolului 19 din Regulamentul (UE) 2021/241, Comisia a evaluat relevanța, eficacitatea, eficiența și coerența planului de redresare și reziliență, în conformitate cu orientările privind evaluarea prevăzute în anexa V la regulamentul menționat. La 13 iulie 2021, Consiliul a adoptat Decizia de punere în aplicare de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Spaniei ([10]), care a fost modificată la 10 octombrie 2023 în temeiul articolului 18 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241, pentru a actualiza contribuția financiară maximă aferentă sprijinului financiar nerambursabil, precum și pentru a include capitolul privind REPowerEU ([11]). Plata tranșelor este condiționată de adoptarea, în conformitate cu articolul 24 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/241, a unei decizii a Comisiei care să confirme faptul că Spania a atins în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului. Faptul că acestea au fost atinse în mod satisfăcător presupune că nu s-au înregistrat regrese privind jaloanele și țintele atinse anterior.

(8) La 19 iunie 2024, Comisia a publicat raportul de țară din 2024 pentru Spania. În acest raport, Comisia a evaluat progresele realizate de Spania în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări care au fost adoptate de Consiliu în perioada 2019-2023 și a făcut bilanțul implementării de către Spania a planului său de redresare și reziliență. Pe baza respectivei analize, în raportul de țară au fost identificate anumite deficiențe, legate de provocările care nu sunt abordate sau sunt abordate doar parțial în planul de redresare și reziliență, precum și provocări noi și emergente. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Spania în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale Uniunii în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.

(9) În temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, Comisia a efectuat un bilanț aprofundat pentru Spania. Principalele constatări ale evaluării de către serviciile Comisiei a vulnerabilităților macroeconomice cu care se confruntă Spania în sensul regulamentului respectiv au fost publicate în luna martie 2024. La 19 iunie 2024, Comisia a concluzionat că Spania nu se mai confruntă cu dezechilibre macroeconomice. S-au făcut progrese semnificative în ceea ce privește reducerea vulnerabilităților, care aveau relevanță transfrontalieră, legate de nivelul ridicat al datoriei private și externe și s-au înregistrat reduceri ale datoriei publice. După o întrerupere cauzată de criza COVID-19, datoria sectorului privat și ratele negative ale poziției investiționale internaționale nete (PIIN) și-au reluat declinul în 2021, fiind favorizate de creșterea puternică a PIB-ului nominal și, în cazul PIIN, de persistența excedentelor de cont curent. Se preconizează că ambele se vor îmbunătăți în continuare în următorii ani, deși într-un ritm mai temperat decât cel recent, întrucât se preconizează că creșterea PIB-ului nominal va fi mai puțin favorabilă. Balanța contului curent este excedentară de zece ani și a crescut în continuare în 2023, reflectând creșterea rapidă a exporturilor, precum și scăderea prețurilor la energie. Ponderea datoriei publice în PIB, care era ridicată, a scăzut, sub efectul unei creșteri puternice a PIB-ului nominal, dar se preconizează că anul acesta și anul viitor se vor înregistra îmbunătățiri mai modeste, având în vedere deficitele bugetare încă relativ ridicate, dar în scădere, precum și creșterea mai puțin favorabilă a PIB-ului nominal. Rata șomajului urmează o tendință descendentă de un deceniu și se preconizează că va continua să scadă. Sectorul bancar a rămas rezilient în contextul unor condiții de finanțare mai stricte pentru debitori. În ceea ce privește politicile care vizează remedierea vulnerabilităților identificate s-au înregistrat progrese semnificative, inclusiv în ultimii ani, datorită punerii în aplicare a planului de redresare și reziliență, dar sunt necesare mai multe eforturi, în special pentru a reduce nivelul ridicat al datoriei publice.

(10) În conformitate cu datele validate de Eurostat, deficitul public al Spaniei a scăzut de la 4,7 % din PIB în 2022 la 3,6 % în 2023, în timp ce datoria publică a scăzut de la 111,6 % din PIB la sfârșitul anului 2022 la 107,7 % la sfârșitul anului 2023. Astfel cum s-a anunțat în Comunicarea Comisiei din 8 martie 2023 intitulată „Orientări de politică bugetară pentru 2024”, Comisia face primul pas către deschiderea unor proceduri aplicabile deficitelor excesive bazate pe deficit, potrivit datelor privind rezultatul bugetar pentru 2023, în concordanță cu dispozițiile legale existente. La 19 iunie 2024, Comisia a emis un raport în temeiul articolului 126 alineatul (3) din tratat. Raportul

([10]) ST 10150/21 INIT; ST 10150/21 ADD 1; ST 10150/21 ADD 1 REV 1; ST 10150/21 ADD 1 REV 2.
([11]) Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 10 octombrie 2023 de modificare a Deciziei de punere în aplicare din 13 iulie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Spaniei (ST 13695 23 INIT).

respectiv a evaluat situația bugetară a Spaniei, întrucât deficitul său public din 2023 a depășit valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat. Raportul a concluzionat că, având în vedere evaluarea respectivă și după luarea în considerare a avizului Comitetului economic și financiar formulat în temeiul articolului 126 alineatul (4) din tratat, Comisia nu va propune în luna iulie 2024 deschiderea unei proceduri de deficit excesiv pentru Spania.

(11) La 12 iulie 2022, Consiliul a recomandat ([12]) Spaniei să asigure în 2023 o politică fiscal-bugetară prudentă, în special prin limitarea creșterii cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național sub nivelul creșterii potențiale a producției pe termen mediu ([13]), ținând seama de sprijinul temporar continuu și specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile la creșterile abrupte ale prețurilor la energie, precum și persoanelor care fug din Ucraina. În același timp, s-a recomandat Spaniei să fie pregătită să ajusteze cheltuielile curente în funcție de evoluția situației. De asemenea, i s-a recomandat să extindă investițiile publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, ținând seama de inițiativa REPowerEU, inclusiv prin utilizarea mecanismului și a altor fonduri ale Uniunii. În conformitate cu estimările Comisiei, în 2023 orientarea fiscal-bugetară ([14]) a fost, în linii mari, neutră, și anume de - 0,2 % din PIB. În 2023, creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) a avut o contribuție contracționistă de 0,3 % din PIB la orientarea fiscal-bugetară, fiind în concordanță cu Recomandarea Consiliului din 12 iulie 2022. Contribuția contracționistă a cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național s-a datorat reducerii cu 0,6 puncte procentuale din PIB a costurilor aferente măsurilor (specifice și nespecifice) de sprijin de urgență pentru gospodării și întreprinderi, adoptate ca răspuns la creșterile bruște ale prețurilor la energie. Principalii factori de creștere a cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără măsurile privind veniturile) au fost prestațiile sociale, altele decât cele în natură, sub efectul reevaluării pensiilor, și consumul intermediar, sub efectul cheltuielilor în domeniul apărării. Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului și prin alte fonduri ale Uniunii s-au ridicat la 1,3 % din PIB în 2023. Investițiile finanțate la nivel național s-au ridicat la 2,3 % din PIB în 2023, înregistrând o creștere anuală de 0,1 puncte procentuale. Spania a finanțat investiții suplimentare din mecanism și din alte fonduri ale Uniunii. Aceasta a finanțat investiții publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, cum ar fi setul de instrumente digitale, proiectele strategice „PERTE" ([15]) pentru vehiculele electrice și conectate, noi locații destinate educației și formării profesionale și investiții în domeniul hidrogenului verde. Aceste investiții publice sunt finanțate din mecanism și din alte fonduri ale Uniunii.

(12) Actualizarea proiecțiilor macroeconomice și fiscalbugetare transmisă Comisiei de către Spania la 30 aprilie 2024 poate fi rezumată după cum urmează. Scenariul macroeconomic care stă la baza proiecțiilor bugetare prevede o creștere a PIB-ului real cu 2,0 % în 2024 și cu 1,9 % în 2025, estimând, totodată, că deflatorul PIB va crește la 3,5 % în 2024 și la 2,8 % în 2025. Se preconizează că deficitul public va scădea la 3,0 % din PIB în 2024 și la 2,5 % din PIB în 2025, în timp ce se estimează o scădere a ponderii datoriei publice în PIB la 105,5 % până la sfârșitul anului 2024 și la 104,1 % până la sfârșitul anului 2025. Proiecțiile prezentate de Spania nu includ proiecții bugetare pentru perioada de după 2025.

(13) În previziunile Comisiei din primăvara anului 2024 se estimează că PIB-ul real va crește cu 2,1 % în 2024 și cu 1,9 % în 2025 și că inflația măsurată cu ajutorul indicelui armonizat al prețurilor de consum (IAPC) se va situa la 3,1 % în 2024 și la 2,3 % în 2025.

(14) În previziunile Comisiei din primăvara anului 2024 se estimează un deficit public de 3,0 % din PIB pentru 2024 și, în același timp, o scădere a ponderii datoriei publice în PIB la 105,5 % până la sfârșitul anului 2024. Scăderea deficitului în 2024 reflectă în principal eliminarea treptată a măsurilor de atenuare a impactului social și economic al crizei energetice trecute. Potrivit estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea fiscal-bugetară va fi neutră, cu 0,0 % din PIB în 2024.

(15) Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, în 2024 se preconizează finanțarea prin sprijin nerambursabil (denumit în continuare „granturi"), acordat în cadrul mecanismului, a unor cheltuieli reprezentând 1,3 % din PIB, comparativ cu 0,7 % din PIB în 2023. Cheltuielile finanțate din granturi acordate în cadrul mecanismului vor permite investiții de înaltă calitate și reforme care vor stimula productivitatea, fără a avea un impact direct asupra soldului bugetului public sau a datoriei publice a Spaniei. Potrivit previziunilor Comisiei din

([12]) Recomandarea Consiliului din 12 iulie 2022 privind Programul național de reformă al Spaniei și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Spaniei pentru 2022 (JO C 334, 1.9.2022, p. 70).

([13]) Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, creșterea potențială a producției pe termen mediu a Spaniei în 2023 este estimată la 7,2 % în termeni nominali, întemeindu-se pe rata medie de creștere potențială reală pe 10 ani și pe deflatorul PIB din 2023.

([14]) Orientarea fiscal-bugetară este definită ca o măsură a variației anuale a poziției bugetare subiacente a administrației publice. Scopul său este de a evalua impulsul economic generat de politicile fiscalbugetare, atât cele finanțate la nivel național, cât și cele finanțate de la bugetul Uniunii. Orientarea fiscal-bugetară este măsurată ca diferența dintre (i) creșterea potențială pe termen mediu și (ii) variația cheltuielilor primare, fără măsurile discreționare privind veniturile (și excluzând măsurile de urgență temporare legate de criza provocată de pandemia de COVID-19) și incluzând cheltuielile finanțate printr-un sprijin nerambursabil (granturi) din mecanism și din alte fonduri ale Uniunii. Un indicator cu valoare negativă semnalează o politică fiscalbugetară expansionistă, în timp ce un indicator cu valoare pozitivă semnalează o politică fiscal-bugetară contracționistă.

([15]) Proyectos estratégicos para la recuperación y transformación económica (Proiecte strategice pentru redresare și transformare economică).

primăvara anului 2024, se așteaptă ca în 2024 să fie susținute prin împrumuturi acordate în cadrul mecanismului cheltuieli reprezentând 1,0 % din PIB, comparativ cu 0,0 % din PIB în 2023.

(16) La 14 iulie 2023, Consiliul a recomandat ([16]) ca Spania să asigure o politică fiscal-bugetară prudentă, în special prin limitarea, în 2024, la maximum 2,6 % a creșterii nominale a cheltuielilor primare nete finanțate la nivel național ([17]). În momentul execuției bugetelor pentru 2023 și al pregătirii proiectelor de planuri bugetare pentru 2024, statele membre au fost invitate să țină seama de faptul că Comisia va propune Consiliului deschiderea unor proceduri aplicabile deficitelor excesive bazate pe deficit, pe baza datelor privind rezultatul bugetar pentru 2023. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se preconizează că în 2024 cheltuielile primare nete finanțate la nivel național ale Spaniei vor crește cu 3,8 % ([18]), situându-se peste rata maximă de creștere recomandată. Aceste cheltuieli suplimentare care depășesc rata maximă de creștere recomandată pentru cheltuielile primare nete finanțate la nivel național corespund unei proporții de 0,5 % din PIB în 2024. Există riscul ca acest lucru să nu fie în concordanță cu recomandările Consiliului.

(17) În plus, Consiliul a recomandat Spaniei să întreprindă acțiuni astfel încât să elimine treptat măsurile existente de sprijin de urgență în domeniul energiei și să utilizeze economiile astfel rezultate pentru a reduce deficitul public, cât mai curând posibil în 2023 și 2024. Consiliul a recomandat, de asemenea, ca, în cazul în care noi creșteri ale prețului energiei ar face necesară adoptarea de noi măsuri de sprijin sau menținerea celor existente, Spania să se asigure că astfel de măsuri de sprijin sunt concepute astfel încât să protejeze gospodăriile și întreprinderile vulnerabile, să fie fezabile din punct de vedere bugetar și să incite în continuare la economisirea energiei. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, costul bugetar net ([19]) al măsurilor de sprijin de urgență în domeniul energiei este estimat la 0,9 % din PIB în 2023 și este previzionat la 0,2 % în 2024 și la - 0,1 % în 2025. Printre altele, se pleacă de la presupunerea că reducerea TVA pentru gaze, impozitul special pe electricitate, subvențiile pentru transportul public și compensația acordată furnizorilor de energie electrică pentru a acoperi costurile și a evita deficitul vor rămâne în vigoare pentru o parte a anului 2024. În cazul în care economiile aferente ar fi utilizate pentru a reduce deficitul public, astfel cum a recomandat Consiliul, respectivele previziuni ar presupune o ajustare fiscal-bugetară de 0,7 % din PIB în 2024, în timp ce cheltuielile primare nete finanțate la nivel național ([20]) aduc o contribuție contracționistă la orientarea fiscal-bugetară, de 0,3 % din PIB în anul respectiv. Măsurile de sprijin de urgență în domeniul energiei au fost eliminate în 2023 și 2024. Acest lucru este în concordanță cu recomandările Consiliului. Cu toate acestea, se preconizează că economiile care vor rezulta nu vor fi utilizate în întregime pentru reducerea deficitului public. Există riscul ca acest lucru să nu fie în concordanță cu recomandarea Consiliului.

(18) În plus, Consiliul a recomandat, de asemenea, Spaniei să mențină investițiile publice finanțate la nivel național și să asigure absorbția eficace a granturilor acordate în cadrul mecanismului și a altor fonduri ale Uniunii, în special pentru a promova tranziția verde și cea digitală. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se preconizează că investițiile publice finanțate la nivel național vor crește, de la 2,3 % din PIB în 2023, la 2,4 % din PIB în 2024. Acest lucru este în concordanță cu recomandările Consiliului. Totodată, se preconizează că cheltuielile publice finanțate din veniturile obținute din fondurile Uniunii, inclusiv din granturile acordate în cadrul mecanismului, vor crește de la 1,3 % din PIB în 2023 la 1,6 % din PIB în 2024.

(19) Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data la care s-au formulat previziunile și în ipoteza menținerii politicilor actuale, conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, deficitul public ar urma să ajungă la 2,8 % din PIB în 2025, cheltuielile nete urmând să crească cu 4,0 % în 2025. Se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea la 104,8 % până la sfârșitul anului 2025.

(20) În cadrul noilor norme de guvernanță economică ale Uniunii, Spania va trebui să elaboreze un plan bugetar-structural pe termen mediu pentru a reduce deficitul și datoria publică. Planul respectiv ar putea combina adoptarea de măsuri privind veniturile și cheltuielile cu investiții și reforme menite să promoveze o creștere economică mai solidă și mai durabilă. Spania este o țară cu un nivel ridicat al datoriei și cu o structură de guvernanță descentralizată. În cadrul său bugetar național, administrația centrală stabilește obiective pentru regiuni în ceea ce privește soldul structural și ponderea datoriei în PIB, precum și în ceea ce privește rata maximă de creștere a cheltuielilor nominale (regula privind cheltuielile). Pentru a se asigura respectarea noilor norme de guvernanță

([16]) Recomandarea Consiliului din 14 iulie 2023 privind Programul național de reformă al Spaniei și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Spaniei pentru 2023 (JO C 312, 1.9.2023, p. 77).

([17]) Cheltuielile primare nete sunt definite ca fiind cheltuielile finanțate la nivel național, excluzând (i) măsurile discreționare privind veniturile, (ii) cheltuielile cu dobânzile, (iii) cheltuielile ciclice cu șomajul și (iv) măsurile cu caracter excepțional, precum și alte măsuri temporare.

([18]) Se ține seama de ponderea de 0,2 % din PIB a măsurilor cu caracter excepțional din 2024, legate de hotărâri judecătorești în urma cărora guvernul trebuie să ramburseze cetățenilor și întreprinderilor excedentul de impozit pe venit și pe profit perceput în trecut.

([19]) Această cifră reprezintă nivelul costului bugetar anual al măsurilor respective și include veniturile și cheltuielile și, după caz, exclude veniturile provenite din impozitele pe profiturile excepționale aplicate furnizorilor de energie.

([20]) Această contribuție este măsurată ca variație a cheltuielilor publice primare, excluzând (i) impactul bugetar incremental al măsurilor discreționare privind veniturile, (ii) măsurile cu caracter excepțional, (iii) cheltuielile ciclice cu șomajul și (iv) cheltuielile finanțate prin sprijin nerambursabil (granturi) din mecanism și din alte fonduri ale Uniunii, în raport cu rata de creștere potențială medie a PIB-ului nominal pe termen mediu (10 ani), exprimată ca procent din PIB-ul nominal.

economică ale Uniunii, ar putea fi necesară actualizarea cadrului bugetar național. Se preconizează că evoluțiile demografice vor duce la o creștere semnificativă a cheltuielilor publice legate de asistența medicală, îngrijirea pe termen lung și pensii. În ceea ce privește pensiile, în cazul în care apar decalaje de sustenabilitate a finanțelor publice pe termen mediu și lung, acestea pot fi abordate prin aplicarea „clauzei de închidere" introduse de reforma din 2023. Reformele fiscale ar trebui să fie o parte centrală a strategiei de consolidare bugetară. În acest sens, reformele incluse în planul de redresare și reziliență, bazându-se pe recomandările experților furnizate între timp, vizează: (i) sporirea eficacității sistemului de impozitare, modernizarea acestuia și adaptarea sa la noile tendințe; (ii) sprijinirea tranziției verzi; și (iii) creșterea veniturilor și promovarea echității. De asemenea, Spania ar avea posibilitatea de a colecta mai multe venituri fiscale legate de mediu (1,5 % din PIB în 2022 față de 2,0 % pentru ansamblul Uniunii), inclusiv prin consolidarea aplicării principiului „poluatorul plătește". Măsurile vizând realizarea obiectivelor planului de redresare și reziliență ar putea include, de asemenea, creșterea impozitelor pe consum, protejând, în același timp, persoanele vulnerabile prin măsuri compensatorii specifice; acest lucru ar consolida și capacitatea transferurilor sociale de a reduce inegalitatea și sărăcia, care rămân ridicate și afectează în special copiii. Punerea în aplicare a recomandărilor de către autoritatea fiscală independentă spaniolă (AIReF) rămâne esențială pentru îmbunătățirea calității și eficienței cheltuielilor publice, care pot beneficia, de asemenea, de o punere în aplicare ambițioasă a cadrului de analiză a cheltuielilor. Acest lucru este deosebit de relevant pentru asistența medicală, în scopul îmbunătățirii raportului cost-eficacitate și remedierii disparităților regionale în materie de acces și calitate, precum și în ceea ce privește nevoile semnificative de investiții în asistența medicală primară.

(21) De asemenea, pe baza măsurilor din planul de redresare și reziliență, depunerea de eforturi suplimentare ar putea spori și mai mult reziliența economică și ar putea susține creșterea potențială, contribuind la sprijinirea adoptării unei traiectorii bugetare mai temperate. Aceasta include domeniul sarcinii de reglementare și al climatului de afaceri. Este de menționat, în special, reforma reglementării în funcție de dimensiune în domeniul muncii, al auditului și al impozitării, cu scopul de a îmbunătăți eficiența alocării capitalului și a forței de muncă, de a sprijini investițiile și de a contribui la creșterea productivității. Remedierea deficiențelor existente în ceea ce privește eficiența judiciară ar reduce și denaturările economice. Timpul necesar pentru soluționarea cauzelor civile și comerciale continuă să fie îndelungat, iar tergiversarea reînnoirii Consiliului Judiciar cauzează blocaje în numirea judecătorilor de rang înalt. Există, de asemenea, posibilitatea de a sprijini mai mult inovarea. Creșterea investițiilor în C&D și legăturile mai strânse cu ecosistemul științific pot stimula productivitatea întreprinderilor. Situându-se la 1,4 % din PIB în 2022, intensitatea C&D în Spania este stagnantă în comparație cu 2021 și este în continuare cu mult sub media Uniunii, de 2,2 %, în principal din cauza decalajului în ceea ce privește cheltuielile private (0,8 % din PIB, cu mult sub media Uniunii, de 1,5 %). În pofida măsurilor din planul revizuit de redresare și reziliență și din programele adoptate ale Fondului european de dezvoltare regională (FEDR), par a fi necesare eforturi suplimentare pentru a sprijini cheltuielile private în domeniul cercetării și dezvoltării și transferul de cunoștințe între organismele de cercetare private și publice. Printre măsurile specifice s-ar putea număra: (i) transformarea organizațiilor publice de cercetare în organizații bazate într-o mai mare măsură pe performanță și mai profesioniste; și (ii) îmbunătățirea coordonării sistemului științific, tehnologic și de inovare în ceea ce privește conceperea și punerea în aplicare a politicilor de cercetare și inovare la diferite niveluri de guvernare.

(22) În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/241 și cu criteriul 2.2 din anexa V la regulamentul respectiv, planul de redresare și reziliență include un set amplu de reforme și de investiții care se consolidează reciproc și care urmează să fie puse în aplicare până în 2026. Se preconizează că respectivele reforme și investiții vor contribui la abordarea eficace a tuturor provocărilor identificate în recomandările relevante specifice fiecărei țări sau a unui subset semnificativ al provocărilor respective. În acest interval scurt de timp, este esențial să se continue cu rapiditate implementarea efectivă a planului de redresare și reziliență, inclusiv a capitolului privind REPowerEU, pentru a stimula competitivitatea pe termen lung a Spaniei prin tranziția verde și tranziția digitală, asigurându-se în același timp echitatea socială. Pentru ca Spania să își poată îndeplini angajamentele asumate în planul de redresare și reziliență până în august 2026, este esențial ca țara să continue punerea în aplicare a reformelor și să accelereze investițiile prin abordarea provocărilor relevante, asigurând în același timp o capacitate administrativă solidă. Dimensiunea și complexitatea planului de redresare și reziliență necesită acțiuni specifice pentru a se asigura faptul că reformele și investițiile pot fi finalizate integral la timp. Același lucru este valabil și pentru provocările legate de capacitatea de absorbție. Investițiile sunt foarte concentrate către sfârșitul perioadei de punere în aplicare a planului de redresare și reziliență și merită o atenție deosebită. Există, de asemenea, posibilitatea de a consolida coordonarea dintre diferitele niveluri ale administrației, în timp ce simplificarea procedurilor ar accelera primirea fondurilor de către beneficiarii finali. Elementele respective sunt deosebit de relevante pentru a depăși provocările legate de absorbția volumului considerabil de fonduri gestionate prin intermediul unor instrumente financiare stabilite în planul de redresare și reziliență modificat. Implicarea sistematică a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali și a altor părți interesate relevante rămâne importantă pentru implementarea cu succes a planului de redresare și reziliență, precum și a altor politici economice și de ocupare a forței de muncă ce nu se limitează la planul respectiv, în scopul de a asigura asumarea pe scară largă a agendei politice globale.

(23) În cadrul evaluării la jumătatea perioadei a programelor politicii de coeziune, în conformitate cu articolul 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului ([21]), Spania trebuie să revizuiască fiecare program sprijinit prin FEDR, Fondul social european Plus (FSE+), Fondul de coeziune și Fondul pentru o tranziție justă (FTJ) până în martie 2025, ținând seama, printre altele, de provocările identificate în recomandările specifice adresate țării în 2024 și de Planul național privind energia și clima. Respectiva revizuire stă la baza alocării definitive a fondurilor Uniunii incluse în fiecare program. Spania a înregistrat progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune și a Pilonului european al drepturilor sociale, dar se confruntă în continuare cu provocări. PIB-ul pe cap de locuitor rămâne sub 75 % din media Uniunii în opt regiuni spaniole. Este esențial să se accelereze ritmul de punere în aplicare a programelor politicii de coeziune și să se consolideze capacitatea administrativă la toate nivelurile. Prioritățile convenite în cadrul programelor sunt în continuare relevante. Dincolo de măsurile privind capacitatea administrativă, este deosebit de important să se asigure implementarea rapidă a investițiilor în inovarea și capacitățile de C&D din cadrul întreprinderilor, în special în sectoarele identificate de strategiile regionale de specializare inteligentă. Investițiile în tranziția verde, în concordanță cu planul național privind energia și clima, în special cele din domeniul gestionării apei, al economiei circulare, al adaptării la schimbările climatice și al atenuării acestora, rămân esențiale, în special în teritoriile cele mai afectate, cum ar fi Insulele Canare, și în zonele de coastă din estul și sudul Spaniei. Investițiile care sporesc atractivitatea și competitivitatea regiunilor care se confruntă cu declinul demografic sunt esențiale pentru convergență. În plus, este în continuare necesar să se promoveze (re)integrarea șomerilor de lungă durată și a lucrătorilor în vârstă pe piața muncii, să se consolideze orientarea profesională, să se abordeze decalajul între competențe și cererea pieței și să se pună în aplicare Garanția europeană pentru copii, instituită prin Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului ([22]). Măsurile respective ar contribui, de asemenea, la sprijinirea convergenței sociale ascendente, în conformitate cu analiza din a doua etapă efectuată de serviciile Comisiei pe baza caracteristicilor cadrului de convergență socială, etapă-pilot desfășurată în 2024. În conformitate cu articolul 3 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (UE) 2024/1263, semestrul european include supravegherea de către Comisie a punerii în aplicare a liniilor directoare privind ocuparea forței de muncă, printre altele prin intermediul unui cadru de identificare a riscurilor la adresa convergenței sociale. Spania ar putea, de asemenea, să recurgă la platforma „Tehnologii strategice pentru Europa", instituită prin Regulamentul (UE) 2024/795 al Parlamentului European și al Consiliului ([23]), pentru a sprijini transformarea industrială, mai ales prin investiții în dezvoltarea și fabricarea de tehnologii strategice și în lanțurile lor valorice respective, în special în domeniul inovării în materie de tehnologie profundă, al energiei curate și al utilizării eficiente a resurselor, al agriculturii și al biotehnologiilor legate de sănătate.

(24) Pe lângă provocările economice, sociale și de mediu abordate de planul de redresare și reziliență și de alte fonduri ale Uniunii, Spania se confruntă cu o serie de provocări suplimentare legate de deficitul de apă și stresul hidric, care sunt semnificative și în creștere. După cum s-a observat în 2023 și 2024, în anumite regiuni, perioadele de secetă și cazurile de deficit de apă sunt din ce în ce mai frecvente și nu se mai limitează la lunile de vară. Anticiparea și gestionarea efectelor nefaste ale schimbărilor climatice, cum ar fi inundațiile, eroziunea costieră și a solurilor, deșertificarea, secetele, valurile de căldură și incendiile forestiere, rămân o sursă majoră de provocări în Spania, care este unul dintre statele membre cele mai afectate din Uniune. Se preconizează că schimbările climatice vor crește frecvența și gravitatea secetelor și inundațiilor, afectând în mod negativ populația, biodiversitatea, finanțele publice și competitivitatea. Deși planul de redresare și reziliență modificat și alte fonduri ale Uniunii includ măsuri de îmbunătățire a situației sectorului apei din Spania, sunt necesare eforturi suplimentare, în special în ceea ce privește gestionarea durabilă a apei. Efectuarea de investiții suplimentare în infrastructură ar contribui la îmbunătățirea gestionării apei, inclusiv în sectorul agricol, care este principalul consumator de apă, în conformitate cu planul strategic din cadrul politicii agricole comune al Spaniei. Printre măsurile care au potențialul de a fi extinse se numără investițiile în colectarea și tratarea apelor uzate, reutilizarea apei, reducerea scurgerilor din rețele și din alimentarea generală cu apă, creșterea utilizării culturilor reziliente la schimbările climatice, îmbunătățirea monitorizării și promovarea soluțiilor bazate pe natură, prevenirea inundațiilor și refacerea râurilor. În plus, existența unor mecanisme care să permită o mai bună coordonare între diferitele niveluri de guvernare, inclusiv în ceea ce privește punerea în aplicare și asigurarea respectării efective, ar ajuta măsurile existente să își atingă întregul potențial.

(25) Având în vedere legăturile strânse dintre economiile statelor membre din zona euro și contribuția lor colectivă la funcționarea uniunii economice și monetare, în 2024 Consiliul a recomandat statelor membre din zona euro să ia măsuri, inclusiv prin intermediul planurilor lor de redresare și reziliență, pentru a pune în aplicare Recomandarea

([21]) Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize (JO L 231, 30.6.2021, p. 159 ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([22]) Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii (JO L 223, 22.6.2021, p. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj).

([23]) Regulamentul (UE) 2024/795 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 februarie 2024 de instituire a platformei „Tehnologii strategice pentru Europa" (STEP) și de modificare a Directivei 2003/87/CE și a Regulamentelor (UE) 2021/1058, (UE) 2021/1056, (UE) 2021/1057, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) 2021/1060, (UE) 2021/523, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697 și (UE) 2021/241 (JO L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

pentru 2024 privind zona euro. În ceea ce privește Spania, recomandările 1, 2 și 3 contribuie la punerea în aplicare a primei, a celei de a doua, și a celei de a patra recomandări cuprinse în Recomandarea pentru 2024 privind zona euro,

RECOMANDĂ ca, în 2024 și în 2025, Spania să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să prezinte planul bugetar-structural pe termen mediu în timp util. În conformitate cu cerințele Pactului de stabilitate și de creștere reformat, să limiteze creșterea cheltuielilor nete în 2025 la o rată compatibilă, printre altele, cu plasarea datoriei publice pe o traiectorie descendentă plauzibilă pe termen mediu și cu reducerea deficitului public sub valoarea de referință din tratat de 3 % din PIB. Să asigure sustenabilitatea finanțelor publice, inclusiv prin revizuirea și simplificarea sistemului fiscal pentru a sprijini creșterea economică și ocuparea forței de muncă, coeziunea și tranziția verde și prin îmbunătățirea calității, eficienței și echității cheltuielilor publice.
2. Să consolideze capacitatea administrativă de gestionare a fondurilor Uniunii, să accelereze investițiile și să mențină ritmul de implementare a reformelor. Să abordeze provocările relevante care apar pentru a permite punerea în aplicare continuă, rapidă și eficace a planului de redresare și reziliență, inclusiv a capitolului privind REPowerEU, asigurând finalizarea reformelor și a investițiilor până în august 2026. Să accelereze punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune. În contextul evaluării la jumătatea perioadei a programelor respective, să continue să se concentreze asupra priorităților convenite, luând în considerare, în același timp, oportunitățile oferite de inițiativa platformei „Tehnologii strategice pentru Europa” pentru a îmbunătăți competitivitatea.
3. Să îmbunătățească gestionarea apei pentru a aborda mai bine adaptarea la efectele prezente și viitoare ale schimbărilor climatice și pentru a asigura reziliența economică, socială și de mediu pe termen lung: prin îmbunătățirea coordonării între toate nivelurile de guvernare și administrație; prin extinderea soluțiilor existente pentru gestionarea durabilă a apei în agricultură, utilizarea eficientă a apei și investițiile în infrastructură; și prin sprijinirea dezvoltării de soluții bazate pe natură.

Adoptată la Luxemburg, 21 octombrie 2024.

Pentru Consiliu

Președintele

NAGY I.